

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра

Фінанси, банківська справа та страхування

(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор (перший проректор)

В.Г. Прушківський**2019 року****РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ****ППН 20 Фінанси підприємств**

/код і назва навчальної дисципліни/

спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) **Фінанси і кредит**

(назва спеціалізації)

інститут, факультет **Економіко-гуманітарний інститут, факультет****економіки та управління**

(назва інституту, факультету)

мова навчання **державна**

2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни ППН 20. «Фінанси підприємств»
(назва навчальної дисципліни)
 для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,

освітня програма (спеціалізація) Фінанси і кредит.
(назва спеціалізації)

„27” серпня 2019 року - 31 с.

Розробники: Олійник Т.О., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
Фінанси, банківська справа та страхування

Протокол від „27” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри Фінанси, банківська справа та страхування

„27” серпня 2019 року
(підпис) (С. В. Шарова)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління

Протокол від „25” вересня 2019 року № 22

„25” вересня 2019 року Голова (В.В. Корольков)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми*

„25” вересня 2019 року Керівник групи Шаров С.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

*Якщо дисципліна викладається не випусковою кафедрою

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -6	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	за вибором	
	Спеціальність: <u>Фінанси, банківська справа та страхування</u>		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>30</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента -6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		94 год.	138 год.
		Індивідуальні завдання:	
		30 год. курсова робота	30 год. курс.робота, контр.р.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 37,3% до 62,7%%

для заочної форми навчання – 8,0% до 92,0%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни "Фінанси підприємств" є формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств. **Предмет** – це система фінансово-економічних відносин, які складаються в процесі поточної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Завдання навчальної дисципліни навчити майбутніх фахівців орієнтуватися в усіх сторонах фінансової діяльності підприємств, сформувані у студентів теоретичні знання, навички та практичні вміння для розгляду конкретних економічних ситуацій і вирішення практичних завдань.

Оволодіння дисципліною «Фінанси підприємств» дозволить майбутнім бакалаврам знати теоретико–методологічні засади формування теоретичних знань та практичних навичок про місце фінансів підприємств у фінансовій системі України, про склад та структуру фінансових ресурсів і фінансового механізму підприємства; про класифікацію витрат підприємства на виробництво і реалізацію продукції, про сутність прибутку як економічної категорії; про джерела утворення та відновлення основних засобів підприємства, про сутність та джерела фінансування придбання нематеріальних активів; про методи і показники (коефіцієнти) оцінки й аналізу фінансового стану підприємства; про види і принципи фінансового планування на підприємстві; про сутність антикризового управління фінансами підприємства, а також поняття та здійснення фінансової санації підприємств.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

а) загальні компетентності:

- - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК02.**
- - - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. **ЗК07**
- - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК08;**
- здатність працювати автономно. **ЗК12;**

б) фахові компетентності:**Фахові компетентності, яких набуватимуть здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни «Фінанси підприємств»**

Компетенції згідно освітньої програми	Складові компетентності
Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК03 Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК06. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність. СК7. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення. СК10.	Здатність визначити сутність фінансів підприємств, фінансових ресурсів та особливостей їх формування.
	Здатність визначати поняття грошових розрахунків та їх форм, розмежовувати сутність та сфери дії готівкових та безготівкових розрахунків, пошук найбільш притаманних форм розрахунків для підприємства
	Здатність визначення поняття та структури доходу (виручки) від реалізації продукції, розрахувати залишки нереалізованої продукції та проаналізувати їх вплив на кінцеві результати
	Здатність визначення поняття прибутку та його складових частин, проаналізувати вплив результатів роботи всіх сфер діяльності на кінцеві результати роботи підприємства.
	Здатність визначити поняття обігових коштів, їх специфіку та структуру, розрахувати показники, які характеризують ефективність використання обігових коштів, з проведенням відповідних висновків.
	Здатність аналізувати причини, які сприяють виникненню кредитних відносин, визначити поняття кредиту та провести їх класифікацію, опанування методів визначення платоспроможності боржників.
	Здатність визначити поняття основних засобів, їх специфіку та склад., визначити та розрахувати показники, які характеризують ефективність використання основних засобів з проведенням відповідних висновків
	Здатність визначення фінансового стану підприємства за його балансом, формувати, розрахувати та аналізувати фінансові коефіцієнти, які відображають прибутковість, ліквідність, ділову активність, стійкість та майновий стан підприємств з наданням рекомендацій щодо поліпшення фінансового стану підприємства.
	Здатність визначити поняття фінансового планування та розробити фінансові плани підприємства з розрахунком кошторису
	Здатність визначити сутність фінансової кризи, фінансового банкрутства та фінансової санації, розробити заходи щодо проведення фінансової санації.

очікувані програмні результати навчання:

- показати належний рівень знань у сфері фінансів підприємств, мати цілісне уявлення про систему соціально-економічних та виробничих відносин у суспільстві, про підприємство як суб'єкт ринкової економіки, усвідомлювати роль держави в регулюванні фінансово-господарської діяльності підприємства;

- усвідомлювати сутність організації грошових розрахунків підприємства, які здійснюються готівковими та безготівковими формами, вміти здійснювати відкриття поточного рахунку у банку та застосовувати розрахунки на підприємстві за допомогою платіжних доручень, платіжних вимог, чеків, векселів та акредитивів

- вміти застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати у практичній діяльності: розрахувати потреби в грошових коштах для забезпечення поточної фінансово-господарської діяльності, проводити розрахунки показників, які характеризують ефективність використання основних та оборотних засобів підприємства ;

- управляти прибутком і рентабельністю, здійснювати контроль за розподілом і використанням прибутку, визначати можливі темпи розвитку на основі норм розподілу прибутку й самофінансування;

- вміти розраховувати кінцеві результати діяльності підприємства після оподаткування за допомогою послідовних розрахунків на базі вивчення діючої законодавчої бази відносно оподаткування підприємств в Україні;

- вміти здійснювати нормування оборотних коштів підприємства з розрахунком нормативу оборотних коштів на початок та кінець поточного періоду;

- вміти здійснювати розрахунок потреби в кредиті з визначенням кредитоспроможності підприємства та методів перевірки забезпечення кредиту з гарантією своєчасності і повноти сплати кредиту.

- вміти оцінювати ефективність інвестицій, та інших вкладень капіталу за допомогою розрахунку рентабельності інвестицій та показника чистого наведеного ефекту;

- володіти методологією визначення і методами отримання економічних даних, вміти збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства: показники майнового стану, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності;

- вміти демонструвати розуміння економічної сутності процесів планування та прогнозування діяльності, аналізувати та систематизувати інформацію, щодо складання фінансового, стратегічного та кошторисного бізнес-планів, застосовувати методи визначення фінансових потреб підприємств;

- вміти орієнтуватись в моделях прогнозування банкрутства підприємства та застосовувати дані моделі на практиці, демонструвати знання з розробки проекту фінансового оздоровлення підприємств з використанням внутрішніх та зовнішніх резервів і джерел фінансової стабілізації та заходів щодо запобігання банкрутству підприємств.

2.3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

Попередні навчальні дисципліни	Супутні і наступні навчальні дисципліни
Історія економічних вчень	Стратегічний аналіз
Мікроекономіка	Фінансовий менеджмент
Макроекономіка	Ринок фінансових послуг
Статистика	Інвестиційний аналіз
Фінанси	Фінансовий аналіз
Гроші та кредит	Фінансова діяльність суб'єктів господарювання
Бухгалтерський облік	Фінансовий ринок

3. Анотація навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи організації фінансів підприємств та формування

Тема 1. *Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансів підприємств*

Література : [2, 3, 7, 8, 14, 17, 18, 19, 27, 28].

Зміст теми: *Поняття і сутність фінансів підприємств. Функції фінансів підприємств. Грошові доходи, грошові фонди, фінансові ресурси підприємств. Основи організації фінансів підприємств. Принципи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та організація фінансової роботи на підприємстві. Управління фінансами підприємств*

Поняття фінансів підприємств. Загальні ознаки фінансів підприємств. Фінанси підприємств - як система грошових відносин. Об'єкти та суб'єкти фінансів підприємств. Сутність фінансів підприємств. Функції фінансів підприємств.

Поняття грошових фондів підприємств. Статутний фонд. Фонд оплати праці. Амортизаційний фонд. Фонд споживання. Фонд накопичення.

Поняття фінансових ресурсів підприємств. Джерела формування фінансових ресурсів.

Основні принципи організації фінансів підприємств. Фінанси підприємств в умовах формування ринкової економіки.

Поняття фінансової діяльності підприємств. Основні види діяльності та форми власності суб'єктів господарської діяльності. Основні задачі фінансової діяльності підприємств. Основні напрямки фінансової роботи на підприємстві.

Зміст керування фінансами підприємств. Фінансові методи та

фінансові важелі в керуванні фінансами підприємств. Правове, нормативне та інформаційне забезпечення керування фінансами підприємств. Задачі керування фінансами підприємств.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Література : [1,4,,5, 6, 11,13,14,15,17,18,19,20,28].

Зміст теми: *Поняття грошового обороту та сфери застосування готівкових та безготівкових розрахунків. Рахунки підприємств. Банківські рахунки та порядок їх відкриття. Характеристика форм безготівкових розрахунків. Економічна відповідальність за несвоєчасність здійснення розрахунків*

Сутність грошових розрахунків в діяльності підприємств. Напрямки грошового обігу підприємств. Поняття готівкових та безготівкових розрахунків. Регулювання готівкового обігу коштів. Принципи організації безготівкових розрахунків на підприємствах.

Види грошових розрахунків, що відкриваються підприємствами в установах банку. Порядок відкриття розрахункового рахунку. Порядок відкриття поточного рахунку. Субрахунок. Порядок відкриття бюджетних рахунків. Порядок відкриття позикових рахунків. Відкриття підприємствами депозитних рахунків в установах банку. Документи які необхідні для відкриття рахунків в установах банку. Банківські рахунки в іноземній валюті: їх призначення та порядок відкриття.

Форми здійснення безготівкових розрахунків в господарському обігу. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Платіжна вимога. Інкасові доручення (розпорядження).

Організація готівково-грошових розрахунків на підприємстві і сфера їх застосування. Порядок ведення касових операцій у національній валюті в Україні.

Розрахунково-платіжна дисципліна на підприємстві, її зміст та значення для забезпечення господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій по розрахунках. Санкції в системі грошових розрахунків і платежів.

Тема 3. Грошові надходження підприємств Література : [1 ,2, 4, 5, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 28].

Зміст теми: *Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств.. Методи визначення доходу підприємства в бухгалтерському обліку. Ціноутворення на підприємстві. Планування доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт і послуг)*

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств. Внутрішні та зовнішні джерела грошових надходжень підприємств.

Виручка від реалізації продукції, робіт та послуг. Виручка від іншої реалізації. Прибутки від позареалізаційних операцій.

Визначення моментів реалізації продукції. Фактори, які впливають на величину виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Вплив обсягу та асортименту реалізуємої продукції на величину виручки.

Вплив рівня цін на величину виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Вільні, фіксовані та регулюючі ціни. Розрахунок ціни продукції. Оптові та роздрібні ціни.

Визначення планової виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Визначення обсягу реалізації продукції, робіт та послуг.

Грошові надходження від фінансово-інвестиційної діяльності підприємств. Прибутки, отримані від придбання та продажу акцій, облігацій та інших цінних паперів. Надходження від грошових внесків в установи банку. Надходження від операцій з іноземною валютою.

Надходження від пайових внесків та від участі в діяльності інших підприємств. Надходження від надання позик. Надходження від здачі майна в оренду. Надходження від лізингових операцій. Фінансовий та оперативний лізинг.

Грошові надходження від реалізації основних засобів і нематеріальних активів. Надходження від застосованих штрафних санкцій. Бюджетні дотації, субвенції. Надходження з позабюджетних фондів. Страхові відшкодування.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку Література : [1, 2, 3, 5, 9, 10, 14, 17,18,19, 20, 36].

Зміст теми: *Економічна сутність прибутку та його види. Прибуток підприємства: функції, ознаки та фактори впливу.. Рентабельність підприємства. Методи планування прибутку підприємства. Витрати підприємства . Формування чистого прибутку підприємства . Розподіл і використання чистого прибутку підприємства*

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.

Прибуток від реалізації продукції. Фактори, які впливають на формування прибутку. Формування собівартості продукції та її вплив на прибуток.

Методи розрахунку планового обсягу прибутку від реалізації продукції. Метод прямого розрахунку. Метод розрахунку прибутку на основі показника витрат на 1 грн. продукції. Економічний (аналітичний) метод.

Прибуток від іншої реалізації, його склад і формування.

Прибуток від фінансових інвестицій, його склад і формування.

Прибуток від позареалізаційних операцій, його склад і формування.

Прогнозування і планування прибутку підприємства.

Розподіл прибутку підприємств та його економічне значення.

Розподіл балансового прибутку. Чистий прибуток підприємства, його розподіл та використання. Фонди грошових коштів підприємства, що формуються за рахунок чистого прибутку.

Економічні методи регулювання розподілу і використання прибутку.

Тема 5. Оподаткування підприємств Література : [2, 3, 5, 6, 9, 10, 14, 17, 18, 19, 28].

Зміст теми: *Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Загальні засади встановлення податків і зборів. Основні функції податків. Принципи побудови системи оподатковування. Пряме оподаткування підприємств. Непряме оподаткування підприємств. Збори і цільові відрахування. Місцеві податки і збори*

Сутність і призначення оподаткування. Система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності (підприємств). Регулююча функція податків. Види податків.

Оподаткування прибутку підприємств. Визначення валових доходів, валових витрат та прибутку, який підлягає оподаткуванню. Ставки та термін стягнення податку на прибуток.

Податкові платежі за ресурси. Плата (податок) за землю. Податок з власників транспортних засобів. Податок на нерухоме майно (нерухомість). Збір за спеціальне використання природних ресурсів.

Непрямі податки.

Мито. Об'єкти оподаткування. Ставки оподаткування.

Акцизний збір. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Ставки оподаткування. Термін стягнення акцизного збору в державний бюджет. Пільги по акцизному збору.

Податок на додану вартість. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Ставки оподаткування. Операції, які звільнили від оподаткування. Термін стягнення податку на додану вартість в бюджет.

Відрахування суб'єктів господарювання на формування цільових державних фондів. Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування. Збір на обов'язкове соціальне страхування. Збір на формування Фонду для здійснення заходів по ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи і соціальному захисту населення. Внески до державного інноваційного фонду. Відрахування і збори на фінансування дорожнього господарства. Місцеві податки і збори (обов'язкові платежі).

Змістовний модуль 2 Фінансовий аналіз діяльності підприємств

Тема 6. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві

Література : [1, 2, 3, 7, 8, 10, 14, 17, 18, 28].

Зміст теми: *Сутність оборотних коштів та їх організація. Фактори, що визначають потребу у фінансуванні оборотних коштів. Нормування оборотних коштів, іммобілізованих у виробничих запасах сировини, матеріалів і комплектуючих виробів. Нормування оборотних коштів, вкладених у незавершене виробництво та по готовій продукції на складі. Управління дебіторською заборгованістю і її прогнозування. Методи планування потреби в оборотних коштах. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів.*

Сутність обігових коштів та їх організація. Принципи організації обігових коштів. Склад та структура обігових коштів. Класифікація обігових коштів та її значення в діяльності підприємства. Розміщення обігових коштів на підприємстві.

Методи визначення потреб в обігових коштах. Метод прямого обчислення потреби в обігових коштах і сфера його застосування. Поняття норм і нормативів обігових коштів. Економічний метод обчислення потреби в обігових коштах і його використання.

Джерела формування обігових коштів. Власні обігові кошти, джерела їх формування. Позичені і залучені обігові кошти, джерела їх формування.

Показники стану обігових коштів. Нестача власних обігових коштів, методи її визначення, причини виникнення і джерела поповнення. Залишок власних обігових коштів і його використання.

Показники ефективності використання обігових коштів. Обертання обігових коштів та шляхи його прискорення. Коефіцієнти обертання і завантаження обігових коштів.

Тема 7. Кредитування підприємств Література : [2, 3, 7, 14, 17, 18, 19. 20, 28].

Зміст теми: *Необхідність і сутність кредитування підприємств. Принципи кредитування. Функції кредитування. Форми і види кредитів. Способи отримання кредиту. Кредитний договір. Оцінювання кредитоспроможності підприємства. Порядок погашення кредиту.*

Особливості індивідуального кругообігу коштів підприємств як передумова кредитних відносин. Форми і види кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств.

Банківський кредит – основна форма залучення підприємствами позичених коштів. Класифікація кредитів залежно від строків, об'єктів кредитування. Принципи кредитування. Терміновий кредит. Овердрафт. Кредитна лінія. Контокорентний кредит. Кредитування в іноземній валюті. Умови і порядок одержання і погашення банківських кредитів.

Комерційний (товарний) кредит. Умови одержання і погашення кредиту.

Державний кредит. Порядок фінансування інвестиційних потреб підприємства за рахунок бюджетних позик.

Лізинговий кредит. Переваги та недоліки лізингового кредиту.

Визначення потреб в кредитах. Раціональні межі кредитування. Кредитоспроможність підприємства. Ліквідність балансу. Банківський контроль в процесі кредитування. Гарантії своєчасності і повноти сплати кредиту. Кредитна заявка. Методи перевірки забезпечення кредиту.

Позичкові рахунки. Позичковий процент, критерії його диференціації і джерела сплати. Залучення банками в кредитні ресурси тимчасово вільних коштів підприємств.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 10, 14, 16, 17, 18, 28].

Зміст теми: *Склад і структура основних фондів підприємства. Знос і амортизація основних фондів. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела фінансування капітальних вкладень. Ремонт основних фондів і його фінансове забезпечення*

Склад і структура основних фондів підприємств. Зміст і джерела відтворення основних фондів. Показники стану та ефективності використання основних виробничих фондів. Відтворення основних фондів.

Знос і амортизація основних фондів. Фізичний знос. Моральний знос. Сутність амортизації. Розрахунок норми амортизації. Розрахунок суми амортизаційних відрахувань. Визначення балансової вартості груп основних фондів. Індиксація балансової вартості груп основних фондів і нематеріальних активів. Норми амортизаційних відрахувань. Прискорена амортизація.

Капітальні вкладення на підприємстві. Джерела фінансування капітальних вкладень.

Планування та використання амортизаційних відрахувань. Фінансове забезпечення ремонту основних фондів.

Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства Література : [2, 3, 7, 8, 9, 14, 17, 18, 19, 20, 25, 43].

Зміст теми: *Необхідність і значення здійснення оцінки фінансового стану підприємства. Прийоми аналізу фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану. Складові елементи оцінки фінансового стану. Показники оцінки майнового стану підприємства. Оцінка ліквідності і платоспроможності. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства*

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Показники бухгалтерської звітності, які використовуються для оцінки фінансового стану. Необхідність і порядок перетворення бухгалтерського балансу в аналітичний.

Загальна характеристика майна (коштів) підприємства, його складу, розміщення і структури. Оцінка складу майна за показниками: основні кошти і довгострокові вкладення; обігові кошти (матеріальні обігові кошти, грошові кошти і короткострокові цінні папери).Платоспроможність підприємства як показник фінансового стану. Сутність фінансової стійкості підприємства.

Оцінка рентабельності роботи підприємства. Показники стану та ефективності використання основних виробничих фондів. Відтворення основних фондів. Оцінка рентабельності продукції. Оцінка рентабельності виробничих фондів. Оцінка рентабельності власних коштів. Оцінка рентабельності довгострокових фінансових вкладень. Оцінка балансового прибутку. Оцінка факторів, що впливають на прибуток від реалізації продукції. Оцінка доходів від позареалізаційних операцій.

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах Література: [2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 17, 18, 23, 25].

Зміст теми: . *Зміст, завдання та методи фінансового планування, Зміст фінансового плану та порядок його складання. Зміст і значення оперативного фінансового плану.*

Зміст, мета і завдання фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємств у фінансових ресурсах , прогнозування їх надходжень.

Методи фінансового планування. Балансовий метод. Програмно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів.

Інформаційна база фінансового планування. Аналіз фінансових показників звітного періоду. Показники виробничо-господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування.

Зміст та структура фінансового плану підприємства.

Розрахунок доходів. Визначення виручки від реалізації продукції,

робіт та послуг. Розрахунок надходжень від фінансових інвестицій. Визначення потреби в довгострокових кредитах, в залучених коштах з інших зовнішніх джерел.

Розрахунок витрат на виробництво і реалізацію продукції, відрахувань у цільові фонди.

Планування витрат на розширення, реконструкцію і технічне переоснащення виробництва.

Зміст і призначення перевіркової таблиці (шахматки) до фінансового плану. Порядок її складання.

Виконання фінансового плану. Контроль за виконанням фінансового плану.

Зміст оперативного фінансового плану надходження коштів і платежів. Його призначення, порядок складання і контроль за виконанням.

Тема 11. Фінансова санація підприємств Література : [3, 4, 6, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21].

Зміст теми: *Економічна сутність санації підприємств. Передумови прийняття рішення щодо проведення фінансової санації підприємств. Класична модель фінансової санації. Розробка проекту фінансового оздоровлення підприємств. Фінансова криза на підприємстві, її симптоми та фактори виникнення. Необхідність та порядок проведення санаційного аудиту. Санація шляхом реорганізації (реструктуризації). Фінансова санація на ухвалу арбітражного суду. Банкрутство підприємств: підстави та наслідки. Внутрішні та зовнішні джерела фінансової стабілізації*

Сутність та ціль фінансової санації підприємств. Випадки в яких можуть прийматися рішення о проведенні фінансової санації підприємства. Етапи і порядок проведення санації. Оперативний санаційний контролінг.

Фінансова криза на підприємстві, її симптоми і фактори виникнення. Санаційний аудит. Чиста санація. Порядок погашення балансових збитків підприємств.

Внутрішні резерви і джерела фінансової стабілізації. Зовнішні фінансові джерела санації підприємства. Санація з притягненням коштів власників підприємства. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника. Фінансова участь персоналу в санації підприємства.

Економіко-правові аспекти санації і банкрутства господарських суб'єктів. Фінансова санація за рішенням арбітражного суду. Передумови і наслідки банкрутства підприємства. Санація шляхом реорганізації (реконструкції).

Державна фінансова підтримка санації підприємств. Розробка проекту фінансового оздоровлення підприємств.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					Усь -ого	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи організації фінансів підприємств та формування.												
Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансів підприємств	10	2	2	-	-	6	10	0,4	-	-	-	9,6
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	15	4	2	-	-	9	15	0,6	0,6	-	-	13,8
Тема 3. Грошові надходження підприємств	15	2	2	-	-	11	15	0,6	0,6	-	-	13,8
Тема 4. Формування і розподіл прибутку	20	4	4	-	-	12	20	0,8	1	-	-	18,2
Тема 5. Оподаткування підприємств	15	2	4	-	-	9	15	0,6	0,8	-	-	13,6
Разом за змістовим модулем 1	75	14	14	-	-	47	75	3	3	-	-	69
Змістовний модуль 2 Фінансовий аналіз діяльності підприємств												
Тема 6. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві	12	2	2	-	-	8	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 7. Кредитування підприємств	12	2	2	-	-	8	12	0,4	0,4	-	-	11,2
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів	12	2	2	-	-	8	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства	15	4	4	-	-	7	15	0,6	0,6	-	-	13,8
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	12	2	2	-	-	8	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 11. Фінансова санація підприємств	12	2	2			8	12	0,5	0,5			11
Разом за змістовим модулем 2	75	14	14	-	-	47	75	3	3		-	69
Усього годин	150	28	28		-	94	150	6	6	-	-	138
Модуль 2												
ІНДЗ (курсова робота)	30		-	-	30	-	30		-	-	30	
Усього годин	180	28	28		30	78	180	6	6		30	138

Курсова робота

Курсова робота є однією з найефективніших форм самостійної роботи студентів. Мета курсової роботи з дисципліни "Фінанси підприємств" допомогти студентові закріпити та поглибити теоретичні знання, здобуті у процесі вивчення дисципліни "Фінанси підприємств".

Курсова робота виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання; систематизація отриманих теоретичних знань з певної навчальної дисципліни; розвиток умінь самостійного критичного опрацювання наукових джерел; формування дослідницьких умінь студентів; стимулювання студентів до самостійного наукового пошуку; розвиток уміння аналізувати передовий досвід та узагальнювати власні спостереження; формування вміння практичної реалізації результатів дослідження проблеми в самостійно виконаних розробках та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Курсова робота свідчить, наскільки знання, здобуті студентами в процесі вивчення дисципліни "Фінанси підприємств", є глибокими і фундаментальними; характеризує вміння студентів самостійно дослідити поставлені питання обраної теми.

Процес виконання курсової роботи поділяється на декілька етапів, а саме:

- вибір теми курсової роботи;
- підготовка до написання курсової роботи;
- складання плану роботи;
- формування тексту курсової роботи;
- оформлення роботи;
- захист курсової роботи.

У процесі виконання курсової роботи студент повинен самостійно підібрати й вивчити відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали з теоретичних питань фінансів підприємств здійснити практичні розрахунки та обґрунтувати доцільність запропонованих заходів.

До складу курсової роботи входять:

- титульний аркуш;
- завдання на виконання курсової роботи;
- зміст курсової роботи;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаної літератури;

додатки.

У вступі надається обґрунтування актуальності обраної теми, її значимість, визначається мета і завдання курсової роботи, вказуються методи дослідження, що використовувались під час написання курсової роботи.

Основна частина курсової роботи складається з теоретичної і практичної частин. У процесі написання теоретичної частини необхідно відповідно до плану розкрити суть вибраної теми. Обов'язково окремим питанням виділяються проблемні й дискусійні аспекти дослідження. При цьому наводяться цифрові матеріали, дається їх аналіз. Практична частина виконується у відповідності з методичними рекомендаціями. У висновках курсової роботи підводяться підсумки з усіх висвітлених питань, визначаються шляхи і напрями вирішення проблемних аспектів теми.

До змісту роботи ставляться такі вимоги: системність, послідовність і конкретність викладення матеріалу; завершеність викладення кожної думки; виключення повторень.

Зміст роботи викладається відповідно до плану, стисло, лаконічно, не припускаючи повторень та непотрібних відступів від теми.

Орієнтовна тематика курсових робіт з дисципліни "Фінанси підприємств"

1. Аналіз фінансового стану Державного підприємства «Антонов» за 201X рік
2. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Кіровоградобленерго» за 201X рік
3. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Укртелеком» за 201X рік
4. Аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «Агромат» за 201X рік
5. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Київміськбуд» за 201X рік
6. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Геркулес» за 201X рік
7. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Дніпроспецсталь» за 201X рік
8. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Запорізький автомобілебудівний завод» за 201X рік
9. Аналіз фінансового стану підприємства ВАТ «Запоріжсталь» за 201X рік
10. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Філіп Морріс Україна» за 201X рік

11. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Укрграфіт» за 201X рік
12. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Мотор Січ» за 201X рік
13. Аналіз фінансового стану Державного підприємства "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь" за 201X рік
14. Аналіз фінансового стану Державного підприємства "Український державний інститут по проектуванню заводів важкого машинобудування» за 201X рік
15. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Холдингова компанія «Київміськбуд» за 201X рік
16. Аналіз фінансового стану підприємства КП «Київдорсервіс» за 201X рік
17. Аналіз фінансового стану підприємства ДП «Бердянський морський торговельний порт» за 201X рік
18. Аналіз фінансового стану підприємства ДП «НАЕК «Енергоатом» за 201X рік
19. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Укргазвидобування» за 201X рік
20. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 201X рік

Кількість балів за виконання курсової роботи

Пояснювальна записка	Захист роботи	Сума
до 65_	до 35_	100

5. Теми семінарських занять Не передбачені навчальним планом.

6. Теми практичних занять

Практичні заняття є одним з аудиторних видів робіт, спрямованих, насамперед, на розвиток навичок самостійної роботи при вивченні дисципліни «Фінансова статистика» з метою поглиблення і розширення знань в області використання статистичних методів і засобів аналізу в практичних ситуаціях у сфері банківської діяльності, фінансів підприємств, страхуванні тощо.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет, метод і завдання фінансів підприємств Визначення загальних ознак, сутності та функцій фінансів підприємств	2	-
2	Організація грошових розрахунків підприємств Визначення напрямків грошового обігу підприємств, понять готівкових та безготівкових розрахунків, принципів та форм організації безготівкових розрахунків на підприємствах.	2	0,6
3	Грошові надходження підприємств Розрахунок грошових надходжень, доходів від реалізації продукції, від фінансової та інвестиційної діяльності підприємства	2	0,6
4	Формування і розподіл прибутку Визначення факторів впливу на формування прибутку. Вибір методів розрахунку планового обсягу прибутку від реалізації продукції	4	1
5	Оподаткування підприємств Визначення видів податків, системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності (підприємств. Розрахунок прямих та непрямих податків	4	0,8
6	Оборотні кошти та їх організація на підприємстві Визначення складу та структури обігових коштів. Рішення задач на нормування оборотних коштів, вкладених у незавершене виробництво та по готовій продукції на складі.	2	0,5
7	Кредитування підприємств Визначення форм і видів кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств.Рішення задач з використанням методів перевірки забезпечення кредиту	2	0,4
8	Фінансове забезпечення відтворення основних фондів Визначення складу і структури основних фондів підприємств, змісту і джерел відтворення основних фондів.Рішення задач з використання показників стану та ефективності використання основних виробничих фондів.	2	0,5
9	Оцінка фінансового стану підприємств Визначення інформаційного забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Рішення задач на комплексну оцінку фінансового стану підприємства з визначенням майнового стану, показників ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості, рентабельності.	4	0,6
10	Фінансове планування на підприємствах Визначення Фінансового планування як процесу визначення потреби підприємств у фінансових ресурсах , прогнозування їх надходжень. Рішення задач щодо виконання фінансового плану та контролю за його виконанням	2	0,5
11	Фінансова санація підприємств Визначення етапів і порядку проведення санації.Рішення задач щодо розробка проекту фінансового оздоровлення підприємств.	2	0,5
	Разом	28	6

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

Сучасна освіта будується, насамперед, на формування у майбутніх спеціалістів у сфері фінансів, банківської справи та страхування необхідних компетентностей, серед яких важливою є здатність до самостійної роботи, тому, під час вивчення курсу «Фінанси підприємств» поряд з аудиторними заняттями підвищена увага приділяється організації і проведенню самостійної роботи.

Метою самостійної роботи є активізація засвоєння студентами теоретичних знань, формування навичок творчого опрацювання навчального матеріалу для підготовки до контрольних заходів та застосування у подальшій роботі. Самостійна робота студентів повинна стимулювати прагнення до наукового пошуку, створювати умови для професійного зростання та самовдосконалення.

Зміст самостійної роботи з курсу «Фінанси підприємств» полягає у:

- опрацюванні студентами матеріалу лекцій, які були прочитані напередодні з використанням рекомендованої базової і додаткової літератури;
- опрацювання студентами розділів програми, які не висвітлюються на лекціях;
- розв'язання завдань-прикладів, які виносяться для додаткового домашнього опрацювання матеріалу з тем курсу;
- підготовки додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних та практичних занять з використанням сучасних інформаційних технологій;
- підготовки до поточного та підсумкового контролю, іспиту.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет, метод і завдання фінансів підприємств	6	9,6
2	Організація грошових розрахунків підприємств	9	13,8
3	Грошові надходження підприємств	11	13,8
4	Формування і розподіл прибутку	12	18,2
5	Оподаткування підприємств	9	13,6
6	Оборотні кошти та їх організація на підприємстві.	8	11
7	Кредитування підприємств	8	11,2
8	Фінансове забезпечення відтворення основних фондів	8	11
9	Оцінка фінансового стану підприємств	7	13,8
10	Фінансове планування на підприємствах	8	11
11.	Фінансова санація підприємств	8	11
	Разом	98	138

Перелік питань для самостійної роботи

1. Що розуміють під мобілізацією фінансових ресурсів підприємства?
2. Що являє собою процес іммобілізації фінансових ресурсів підприємства?
3. Розкрийте сутність фінансування витрат на поліпшення основних засобів
4. Дайте визначення оборотних коштів підприємства.
5. Що розуміють під оборотними виробничими фондами підприємства?
6. Відповідно до чого здійснюється планування оборотних коштів?
7. Які оборотні фонди слід віднести до нормованих?
8. За допомогою яких показників можна визначити потребу підприємства в сировині, матеріалах, покупних напівфабрикатах?
9. За допомогою яких показників можна визначити потребу підприємств у оборотних коштах у незавершеному виробництві?
10. Які показники необхідні для нормування оборотних коштів у запасах готової продукції?
11. Які показники треба використовувати, визначаючи потребу в оборотних коштах економічним методом?
12. Які джерела формування оборотних коштів можна віднести до власних і притриманих до них?
13. Які існують показники використання оборотних фондів?
14. Які оборотні кошти можна віднести до високоліквідних активів?
15. Які оборотні кошти можна віднести до середньоліквідних активів?
16. Які оборотні кошти можна віднести до низьколіквідних активів?
17. Які показники можна вважати прийнятнішими для визначення впливу розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємства?
18. Як визначається період залучення кредиту?
19. За яких умов надаються кредити за рахунок Державного позабюджетного фонду приватизації ?
20. Які особливості здійснення контролю за цільовим використанням кредиту?
21. Яких умов повинно дотримуватися підприємство для отримання кредитів у вільно конвертованій валюті в іноземного кредитора?
22. На що спрямовуються кредитні кошти ЄБРР Дайте визначення небанківського кредитування підприємств.
23. Які є види комерційного кредиту та в чому їх особливості?
24. Як визначається відсоткова ставка за користування бюджетними коштами ?
25. На кого покладається організація роботи з обслуговування бюджетних кредитів, їх обліку і проведення розрахунків з позичальниками?

26. У чому проявляється роль фінансового аналізу?
27. Дайте визначення фінансового стану підприємства.
28. Назвіть основні групи показників, що характеризують фінансовий стан підприємства.
29. Назвіть основні моделі фінансового аналізу.
30. Які показники належать до групи показників ліквідності та платоспроможності?
31. Як саме визначається коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів?
32. Який показник може характеризувати кількість днів, необхідних для погашення боргів?
33. До якої групи показників належать показник маневреності власного капіталу?
34. Які показники характеризують майновий стан підприємства?
35. Як визначається коефіцієнт автономії (незалежності)?
36. Назвіть екзогенні та ендогенні фактори, які впливають на фінансовий стан підприємства.
37. Що відноситься до кінцевих результатів господарської діяльності підприємства?
38. Назвіть та охарактеризуйте основні методи комплексної оцінки господарської діяльності підприємства
39. Дайте визначення перспективного фінансового плану.
40. Що являє собою поточний фінансовий план?
41. Розкрийте суть та призначення оперативного фінансового плану?
42. Охарактеризуйте балансовий метод фінансового планування.
43. Вкажіть призначення оперативного фінансового планування?
44. У чому суть поточного фінансового планування?
45. Яка роль та призначення перспективного фінансового планування?
46. Назвіть складові моделі проведення санації підприємств.
47. Які заходи включає в себе фінансова санація?
48. Що передбачає та включає в себе система раннього попередження та реагування?
49. Назвіть основні функції контролінгу.
50. Що належить до основних інструментів контролінгу?
51. За яких умов здійснюється примусова ліквідація підприємства?
52. Коли підприємство вважатиметься неплатоспроможним?
53. Що характеризує показник Cash-Flow?
54. Що може бути підставою для порушення справи про банкрутство підприємства?
55. Дайте визначення ліквідаційної комісії.
56. Ким, коли і для чого вона призначається?
57. Назвіть причини визнання боржника банкрутом.

58. Що передовсім відшкодовується за банкрутства підприємства під час задоволення претензій кредиторів?

59. За яких умов можна досягти збільшення суми грошових активів за рахунок внутрішніх фінансових джерел ?

9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – виконання курсової роботи згідно Методичним вказівкам до виконання курсової роботи з дисципліни “Фінанси підприємств”.

Для студентів заочної форми навчання – виконання курсової роботи та контрольної роботи згідно Методичним вказівкам до виконання курсової роботи з дисципліни “Фінанси підприємств” та Методичним вказівкам до виконання контрольної роботи з дисципліни “Фінанси підприємств”

10. Методи навчання

Навчальний процес у Національному університеті «Запорізька політехніка» здійснюється за кредитно-модульною технологією – моделі організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності студента в процесі аудиторної та самостійної роботи.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Результати навчання з дисципліни «Фінанси підприємств» деталізують такі очікувані результати навчання:

– Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію. **ПР09.**

– Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. **ПР010.**

– Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. **ПР14.**

– Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. **ПР16.**

12.Засоби оцінювання

Контроль знань студентів з дисципліни «Фінанси підприємств» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курс дисципліни «Фінанси підприємств» поділяється на 2 основні змістові модулі, у межах яких розподілені теми.

Для студентів денної форми навчання засоби оцінювання.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання студентом тощо. Проведення двох рубіжних контролів.

Для студентів заочної форми навчання засоби оцінювання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі заліку: тести, розв'язання задачі.

Перелік питань, що виносяться на залік

1. Сутність і функції фінансів підприємств.
2. Фінансовий механізм: поняття та сутність.
3. Фонди грошових засобів та фінансові ресурси
4. Основи організації фінансів підприємств.
5. Сфери фінансових відносин підприємств.
6. Сутність і значення грошових розрахунків в діяльності підприємства.
7. Безготівкові розрахунки підприємства та їх форми.
8. Готівкові розрахунки підприємства.
9. Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємства.

10. Характеристика і склад грошових надходжень підприємств.
11. Доходи від операційної діяльності.
12. Грошові надходження від інвестиційної, фінансової та іншої звичайної діяльності підприємств.
13. Формування валового і чистого доходу.
14. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.
15. Прибуток від реалізації продукції та його формування.
16. Розподіл і використання прибутку.
17. Показники витрат по основних видах діяльності, собівартості продажів і витрат періоду.
18. Собівартість та її вплив на величину продажів.
19. Система оподаткування підприємств.
20. Пряме оподаткування підприємств.
21. Платежі за ресурси.
22. Система непрямих податків та їх вплив на фінансово-господарську діяльність.
23. Обов'язкові платежі з підприємств.
24. Місцеві податки і збори.
25. Сутність необоротних активів та їх відтворення.
26. Показники стану та ефективності використання основних засобів.
27. Знос і амортизація основних засобів.
28. Сутність і склад капітальних вкладень.
29. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень.
30. Фінансування витрат на поліпшення основних засобів.
31. Сутність і основи організації оборотних коштів.
32. Джерела формування оборотних засобів.
33. Визначення потреби в обігових коштах.
34. Показники стану і ефективності використання оборотних коштів.
35. Кругообіг коштів підприємств та необхідність залучення кредитів.
36. Методи фінансування і кредитування. Види кредитів, що надаються підприємствам.
37. Банківське кредитування підприємств.
38. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово - кредитних інститутів.
39. Комерційне кредитування підприємств.
40. Лізингове кредитування підприємств.
41. Факторинг.
42. Порівняння переваг банківського факторингу та послуг факторингових компаній.
43. Кредитування малих та середніх підприємств.
44. Фінансовий стан підприємства.

45. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.
46. Показники фінансового стану підприємства.
47. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
48. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
49. Аналіз факторів, показників і кінцевих результатів господарської діяльності.
50. Загальна характеристика методів комплексної оцінки господарської діяльності.
51. Сутність фінансового планування.
52. Фінансова стратегія підприємства.
53. Принципи і методи фінансового планування.
54. Порядок розробки фінансового плану.
55. Оперативне фінансове планування.
56. Поняття економічної кризи
57. Поняття „банкрутство”, його сутність та критерії.
58. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст та порядок проведення.
59. Внутрішні фінансові джерела санації підприємств.
60. Зовнішні фінансові джерела санації підприємств.
61. Порядок оголошення підприємства банкрутом.
62. Задоволення претензій кредиторів.
63. Фінансова санація на ухвалу господарського суду.
64. Мирова угода.
65. Санація через реорганізацію (реструктуризацію)

13. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Після кожного змістового модуля проводиться рубіжний контроль, який оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час рубіжного контролю враховують наступні види робіт:

Проведення змістовного модульного контролю з дисципліни «Фінанси підприємств»

Найменування завдань	Кількість балів	Загальна кількість балів
тестування на рубіжному контролі	5	25
задача рубіжного контролю	20	40
завдання, тести, розв'язок задач за поточним оцінюванням	5	15
оцінка за самостійну роботу	10	20
Підсумок	x	100

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових контролів за перший та другий змістовні модулі.

Залік проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором студента та містить: теоретичне питання, тести, задачу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Навчально-методичне забезпечення

1. Комплект завдань для проведення вхідного контролю.
2. Комплект завдань для проведення поточного контролю.
3. Комплект завдань для підсумкового контролю.
4. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни “Фінанси підприємств” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та 071 «Облік і оподаткування» / Укл. Т.О.Олійник – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019.- 256 с.
5. Методичні вказівки для проведення практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Фінанси підприємств» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та 071 «Облік і оподаткування» / Укл. Олійник Т.О., – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019 –36с.
6. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Фінанси підприємств» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та 071 «Облік і оподаткування» / Укл. Олійник Т.О., – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019 –36с.
7. Методичні вказівки до курсової роботи з дисципліни "Фінанси підприємств" для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр»

денної та заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» /Укл. Олійник Т.О. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2019.- 36с.

15 Рекомендована література

15.1. Базова

1. Бердар М.М. Фінанси підприємств: навчальний посібник / М.М.Бердар. – [2-ге вид., перероб. і доп]. – К.Видавець Паливода А.В., 2012. – 464 с.
2. Біла О.Г. Фінанси підприємства : навчальний посібник / О.Г. Біла — В-во ПП «Магнолія 2006», 2012. — 384 с.
3. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник. /О.О.Непочатенко, Н.Ю.Мельничук/ – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 504 с.
4. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін. – 6-ге вид. ; переробл. і виправ. – К. : КНЕУ, 2008. – 552 с.
5. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: підручник /Р. А. Слав'юк. – Знання УБС НБУ, 2010. -552с [Електронний ресурс]Режим доступу : http://pidruchniki.ws/15840720/finansii/finansii_pidpriyemstv_-_slavyuk_pa.

15.2. Допоміжна

6. Аранчій В.І. Фінанси підприємств: навчальний посібник/ В.І.Аранчий, В.Д.Чумак, Л.В.Бражник. – 2-ге вид. розш.та доповн. – Полтава, РВ ПДАА, 2018. – 350с.
7. Базецька Г. І. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері [текст]: навч. посіб. / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 292с.
8. Бердинець М.Д. Фінанси підприємств: навчальний посібник /М.Д.Бердинець, Л.П.Довгань. – К.: Центр учбової літератури , 2018. – 292 с.
9. Величко Г. О. Фінанси підприємств: навчальний посібник / Г. О. Величко, Л. М. Дейніс, О. В. Тарасова. – 2-е вид., доопрац. та доп. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 248 с.
10. Говорушко Т.А. Фінанси для фінансистів : підручник / за ред. Т.А. Говорушко. – К.: Центр учбової літератури , 2013. – 612 с.
11. Гриб С.В. Фінанси підприємств в таблицях, схемах та тестах : навчальний посібник / С.В. Гриб, І.О. Болкунова. — В-во ПП «Магнолія 2006», 2013. — 336 с.
12. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.
13. Зянько В.В. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Частина 1. / В.В.Зянько, В.Г.Фурик, І.М.Вальдшмідт /-Вінниця: ВНТУ.-2016.- 126 с.

14. Зянько В.В. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Частина 2. / В.В.Зянько, В.Г.Фурик, І.М.Вальдшмідт /-Вінниця: ВНТУ.-2016.- 154с.
15. Каламбет С.В. Фінанси підприємств. Практикум: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.В. Іванов, Ю.В. Півняк – Дніпропетровськ.: изд. «Герда», 2016. 240 с.
16. Малій О.Г. Фінанси підприємств. Навчальний посібник / О.Г. Малій. — Харків: Вид-во «Міськдрук», 2012. — 354с.
17. Онисько С.М. Фінанси підприємства : навчальний підручник / С.М. Онисько — В-во ПП «Магнолія 2006», 2012. — 368 с.
18. Рудницька О.М. Фінанси підприємств : навчальний посібник / О.М. Рудницька, С.В. Паранчук, О.М. Чубка. — Львів: в-во Львівської політехніки, 2012. — 260 с.
19. Тарасенко, І. О. Фінанси підприємств : підручник / І. О. Тарасенко, Н. М. Любенко. — К. : КНУТД, 2015. — 360 с.
20. Шеремет О.А. Фінанси для фінансистів. Підручник затверджений МОН України. — К.: Центр учбової літератури , 2018. — 612 с
21. Ярошевич Н.Б. Фінанси підприємств: навчальний посібник /Н.Б.Ярошевич -Видавництво «Знання», 2012. — 341 с.

Періодичні видання

1. Банківська справа
2. Вісник НБУ
3. Економіка, фінанси, право
4. Економіст
5. Урядовий кур'єр
6. Фінанси України

16. Інформаційні ресурси

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс]: – URL: <http://www.president.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
4. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Кабінет Міністрів України. – URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Міністерство освіти і науки України. – URL: <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
6. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Постійне представництво України при ООН. – URL: <http://www.uamission.org/>.

7. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Державна служба України з питань праці (Держпраці). – URL: <http://dsp.gov.ua/>
8. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
10. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
11. Про оцінку земель : Закон України від 11.12.2003 р. – № 1378- IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
12. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки м. Києва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lucl.kiev.ua>.
13. Сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
14. Сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу : www.me.gov.ua.
15. Сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua.
16. Сайт Національного банку України. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.
17. Система розкриття інформації на фондовому ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua.